

Истеъмолчи бурчаги

Истеъмолчи қуидаги ҳуқуқларга эга!

- товар (иш, хизмат) ҳакида, шунингдек, ишлаб чиқарувчи (ижрочи, сотувчи) ҳакида тўғри ва тўлиқ маълумот олиш;
- товар (иш, хизмат)ни эркин танлаш ва унинг тегишли даражада сифатли бўлиши;
- товар (иш, хизмат)нинг хавфсиз бўлиши;
- ҳаёти, соғлиги ва мол-мулки учун хавфли нуқсони бўлган товар (иш, хизмат), шунингдек, ишлаб чиқарувчи (ижрочи, сотувчи)нинг гайриқонуний ҳаракати (ҳаракатсизлиги) туфайли етказилган моддий зиён, маънавий зарарнинг тўлиқ ҳажмда қопланиши;
- бузилган ҳуқуқлари ёки қонун билан муҳофаза этиладиган манфаатлари химоя қилинишини сўраб судга, бошқа ваколатли давлат органларига мурожаат этиш;
- Мажбурий сертификатланадиган товарларнинг мувофиқлик сертификати билан танишиш;
- Товар ва хизматлар учун нақд пул ёки банк пластик карточкалари орқали тўловни амалга ошириш.

Агарда, Сизнинг истеъмолчилик ҳуқуқингиз бузилган бўлса, жумладан сертификати бўлмаган, яроқлилик муддати ўтган, сақлаш шароитига амал қилинмаган товарлар тўғрисида таалуқлилиги бўйича қуидаги ташкилотларга мурожаат этишингиз мумкин:

“Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси хузуридаги Истеъмолчилар ҳуқуқларини химоя қилиш агентлигининг ишонч телефони рақами: **1159**

“Ўзстандарт” агентлигининг ишонч телефони рақами: **(78) 150-23-00**

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ишонч телефони рақами: **1003**

Ўзбекистон Республикаси Курилиш вазирлигининг ишонч телефони рақами: **(71) 244-05-05**

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг ишонч телефони рақами: **(71) 236-26-66**

Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитасининг ишонч телефони рақами: **1198**

Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитасининг ишонч телефони рақами: **(71) 202-12-00 ички (201)**

Хурматли истеъмолчилар, маҳсулотларни ҳарид қилиш жараёнида қуидагиларга эътибор беринг!

- Савдо дўконларида сотилаётган товарларнинг нархномалари мавжудлигига;
  - товар ёрлиғида ишлаб чиқарувчининг номи, истеъмол хусусиятлари, ишлаб чиқарилган санаси, яроқлилик муддати, вазни, сақлаш қоидлари, хавфсиз утилизация қилиш усуслари ҳамда қоидлари, озиқ-овқат маҳсулотлари таркибига кирган нарсалар, шу жумладан озиқ-овқат кўшимчаларнинг номи, озиқлик киммати, нави каби маълумотлар мавжудлигига;
  - мажбурий тартибда сертификатланадиган маҳсулотлари (гўшт ва гўшт маҳсулотлари, сут маҳсулотлари, табиий асал, жониворлардан тайёрланадиган озиқ-овқат маҳсулотлари, жониворларнинг ички аъзолари, сабзавотлар, истеъмол килиш мумкин бўлган мева ва ёнгоклар, қахва, чой, зирвоворлар, дон маҳсулотлари, ун ва дон саноати маҳсулотлари, крахмал, инулин, буғдои клейковинаси, ерёнфоқ, сабзавот шарбатлари ва экстратлари, хайвонлар ва ўсимлик ёғлари, гўшт, балиқ ва қисқичбақасимонлар ёки сувдаги умурткасиз жонзодлар, шакар ва қандолат маҳсулотлари, какао ва унинг маҳсулотлари, донли ўсимликларнинг тайёр маҳсулотлар, сабзавот, мева ва ёнгоклардан қайта тайёрланадиган маҳсулотлар, алкогол ва алкоголизсиз ичимликлар, сирка, умумий овқатланиши корхоналари томонидан ишлаб чиқарилиб таркитиладиган озиқ-овқат, пазандачилик ва ярим тайёр маҳсулотлар, тамаки ва тамаки ўрнини босувчи маҳсулотлар, истеъмол тузи ва бошқа маҳсулотлар) мувофиқлик сертификати мавжудлигига;
  - бозор ҳудудида сотиладиган кишлек хўжалиги маҳсулотларига нисбатан ветеринария-санитария экспертизаси лабораториясининг ёки давлат ветеринария хизмати органининг хulosаси мавжудлигига;
  - хоҳишингизга кўра оғирлиги 400 грамм ва ундан ортик бўлган нон, нон-булка маҳсулотлари (ўралгандардан ташқари) 2—4 таeng бўлакларга кесилиб сотилиши мумкин;
  - гўшт-сут, балиқ, қандолатчилик маҳсулотлари, ярим тайёр маҳсулотлар, тайёр масалликлар ва бошқа тез бузиладиган маҳсулотларни факат совутиладиган пештахталар, витриналарда сотилишига;
  - мажбурий тартибда давлат тилида маркировка қилиниши шарт бўлган, импорт қилинадиган истеъмол товарларининг айрим турларида давлат тилида маълумотлари мавжудлигига;
  - тарозилар «Ўзстандарт» агентлиги органларининг текшириш тўғрисидаги кўзга яққол ташланадиган ишонч тамғасига ёки гувоҳномасига эгалигига.
- Товарни касса ёки товар чекини бермасдан сотиш тақиқланади!**
- нуқсонли товар сотилганда истеъмолчи (яроқлилик муддати ёки кафолат муддати давомида, агар муддати ёки кафолати белгиланмаган бўлса, б ой ичida), агар бу ҳол шартнома тузида айтиб ўтилмаган бўлса, ўз хоҳишига қараб қуидагилардан бирини талаб қилишга ҳакли:
    - товарни айни шундай маркали (моделли, артикулли) мақбул сифатли товарга алмаштириб бериш;
    - товарни бошқа маркали (моделли, артикулли) шундай товарга алмаштириб, унинг нархини тегишлича қайта ҳисоб-китоб қилиш;
    - товарнинг нуқсонларини бепул бартараф этиш ёки истеъмолчининг ёхуд учинчи шахснинг нуқсонларни бартараф этишга қилган харажатларини қоплаш;
    - ҳарид нархини нуқсонга мутаносиб равишда камайтириш;
    - маблагни кайтариб олиш.
  - Истеъмолчининг талаблари уларга касса ёки товар чеки тақдим этилган тақдирда, кафолат муддати белгиланган товарлар эса - тақдим этилган техник паспорт ёки кафолат талони асосида кўриб чиқилади.